

Procedures tegen nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbindingen van TenneT

Inleiding

TenneT is bezig om dwars door Nederland verschillende nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbindingen te realiseren. Eigenaren, pachters, huurders etc. (hierna: "**rechthebbenden**") van gronden en opstallen waar het tracé van een nieuwe 380 kV-verbinding overheen loopt, worden met allerlei procedures geconfronteerd. Wij kunnen ons goed voorstellen dat u door de bomen het bos niet meer ziet. Daarom hebben wij de verschillende procedures die (kunnen) samenhangen met de realisering van een nieuwe 380 kV-verbinding hieronder voor u op een rijtje gezet.

De diverse procedures

1. Rijksinpassingsplan

Om te beginnen moet bepaald worden waar de nieuwe 380 kV-verbinding wordt aangelegd. Nadat de verschillende mogelijkheden zijn afgewogen wordt het tracé vastgelegd in een Rijksinpassingsplan. Een Rijksinpassingsplan is een soort bestemmingsplan, maar wordt door de Staat opgesteld in plaats van door de gemeente. Het Rijksinpassingsplan vormt de planologische onderlegger voor de aanleg van de 380 kV-verbinding.

Vervolgens wordt een ontwerp-Rijksinpassingsplan ter inzage gelegd. Een ieder kan daar zienswijzen tegen indienen. Daarna wordt het Rijksinpassingsplan vastgesteld. Belanghebbenden die tijdig een zienswijze hebben ingediend of aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat zij géén zienswijze naar voren hebben gebracht kunnen vervolgens tegen het vastgestelde Rijksinpassingsplan beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: "**ABRvS**").

Op dit moment is TenneT bezig om vijf nieuwe 380 kV-verbindingen te realiseren in Nederland.

Om te beginnen is er het tracé "Wateringen - Zoetermeer (Zuidring)". Voor dit tracé is de hiervoor beschreven procedure al doorlopen. Er wordt nu gewerkt aan de aanleg van het tracé.

Ook voor het tracé "Beverwijk - Zoetermeer (Noordring)" is de procedure ten aanzien van het Rijksinpassingsplan al doorlopen. Voor dat tracé is het Rijksinpassingsplan genaamd "Randstad 380 kV - Noordring Beverwijk - Zoetermeer (Bleiswijk)" door de Ministers van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (hierna: "**ELI**") en Infrastructuur en Milieu (hierna: "**I&M**") vastgesteld op 3 september 2012. Met de uitspraak van de ABRvS van 5 juni 2013 is het Rijksinpassingsplan onherroepelijk geworden.

Ten derde is er het tracé "Doetinchem - Wesel". Voor dit tracé heeft van 26 september 2014 tot en met 6 november 2014 een ontwerp-Rijksinpassingsplan ter inzage gelegen. Naar verwachting zal

het Rijksinpassingsplan op korte termijn worden vastgesteld. Degenen die een zienswijze hebben ingediend tegen het ontwerp-Rijksinpassingsplan en degenen aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat zij géén zienswijze naar voren hebben gebracht kunnen vervolgens beroep instellen.

Ten vierde is er het tracé "Borssele - Tilburg". Dit tracé is opgedeeld in een westelijk gedeelte (Borssele-Rilland) en een oostelijk gedeelte (Rilland-Tilburg). Voor het westelijke gedeelte zijn de ministers momenteel een ontwerp-Rijksinpassingsplan aan het opstellen. Het ontwerp-Rijksinpassingsplan zal naar verwachting in de eerste helft van 2015 ter inzage worden gelegd. Voor het oostelijke gedeelte is men nog niet zover. Er wordt eerst nog gewerkt aan de optimalisatie van het tracé. Naar verwachting wordt pas in het najaar van 2017 een ontwerp-Rijksinpassingsplan ter inzage gelegd.

Ten slotte is er nog het tracé "Eemshaven-Vierverlaten". Voor dit tracé moeten de ministers nog een ontwerp-Rijksinpassingsplan gaan opstellen.

Mocht u een zienswijze willen indienen tegen een ontwerp-Rijksinpassingsplan of beroep willen instellen tegen een vastgesteld Rijksinpassingsplan, dan kunnen wij u hierin bijstaan. Informeer bij ondergetekenden naar de mogelijkheden.

2. Diverse vergunningen

Om de 380 kV-verbinding aan te kunnen leggen moet TenneT diverse vergunningen verkrijgen van diverse instanties. Te denken valt aan watervergunningen en omgevingsvergunningen voor de onderdelen bouwen, aanleggen of veranderen van uitritten, kappen, etc.

Voor het tracé "Beverwijk-Zoetermeer (Noordring)" hebben de ontwerpbesluiten voor deze vergunningen vanaf 24 oktober tot en met 4 december 2014 ter visie gelegen. Gedurende deze termijn was het mogelijk om zienswijzen over de ontwerpbesluiten kenbaar te maken. Met ingang van 20 maart 2015 tot en met 1 mei 2015 liggen de besluiten van de Minister van ELI omtrent de diverse vergunningen ter inzage.

Degenen die een zienswijze hebben ingediend op de ontwerpbesluiten, kunnen tegen één of meer van de genomen besluiten beroep instellen bij de ABRvS. Een belanghebbende aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij géén zienswijze naar voren heeft gebracht op het ontwerp van het desbetreffende besluit, kan ook beroep instellen.

Voor meer informatie over het instellen van beroep, de kans van slagen etc. kunt u informatie inwinnen bij ondergetekenden.

3. Gedoogplicht

Los van de vergunningen zal TenneT voor de aanleg van de 380 kV-verbinding ook toestemming moeten vragen aan de rechthebbenden op de gronden waar het tracé overheen loopt. Daarbij zal TenneT een aanbod moeten doen ter vergoeding van schade die het gevolg is van de belemmering die de rechthebbende ondervindt in het gebruik van zijn zaken.

TenneT biedt de rechthebbende in dat kader een zakelijk recht overeenkomst (hierna: "**ZRO**") aan. In deze ZRO is onder meer de vestiging van een opstalrecht ex artikel 5:101 van het Burgerlijk Wetboek geregeld.

Wij adviseren u graag over het al dan niet sluiten van een ZRO, en de (hoogte van de) aangeboden vergoeding.

Als de rechthebbende en TenneT het niet eens worden over de inhoud van de aanbieding en/of de ZRO, dan kan TenneT aan de Minister van I&M verzoeken om een gedoogplicht aan de rechthebbende op te leggen. Op grond van de gedoogplicht kan de rechthebbende, behoudens het recht op schadevergoeding, worden verplicht te gedogen dat de hoogspanningsverbinding op zijn grond wordt aangelegd en in stand gehouden.

De gedoogplichtprocedure bestaat uit diverse fases. Zodra de Minister besluit tot oplegging van een gedoogplicht en tot de uitvoerbaar bij voorraad verklaring van zijn besluit dient daartegen geprocedeerd te worden bij zowel de Minister (door het indienen van een bezwaarschrift) als bij het hof, sector civielrecht (door indiening van een verzoekschrift). Tegelijkertijd dient een voorlopige voorziening aangevraagd te worden bij de rechtbank, sector bestuursrecht en bij het hof, sector civielrecht.

Een gedoogplicht mag alleen worden opgelegd als de belangen van de rechthebbenden redelijkerwijs niet onteigening vorderen. Dit betekent dat TenneT moet overgaan tot onteigening als de inbreuk zo groot is dat er weinig gebruiksmogelijkheden overblijven voor de rechthebbende.

De onteigeningsprocedure bestaat uit twee fases. Om te beginnen moet de Kroon worden verzocht om een onteigeningsbesluit te nemen. Dit besluit vormt vervolgens de toegang tot de procedure bij de rechtbank. Rechthebbenden kunnen zowel in de procedure bij de Kroon als in de procedure bij de rechtbank verweer voeren.

Mocht u met een gedoogplichtprocedure of een onteigeningsprocedure geconfronteerd worden, dan kunnen wij u hierin bijstaan. Informeer bij ondergetekenden naar de mogelijkheden.

4. Schadevergoeding

De rechthebbende heeft op grond van artikel 1 en artikel 14.1 Belemmeringenwet privaatrecht (hierna: "**Bp**") recht op een volledige schadevergoeding. Dit betekent dat de rechthebbende recht heeft op (eenmalig) vergoeding van vermogensschade, waaronder de waardevermindering die zijn perceel als gevolg van de 380 kV-verbinding ondergaat. Daarnaast heeft de rechthebbende recht op vergoeding van inkomensschade en van exploitatienadeel (jaarlijks). Verder heeft de rechthebbende recht op allerhande bijkomende kosten, zoals de vergoeding van kosten van deskundige en juridische bijstand.

Indien u het met TenneT over de hoogte van de schadevergoeding niet eens wordt, zult u om een uitkering op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht te krijgen een procedure bij de kantonrechter dienen te starten.

Wij kunnen een dergelijke procedure voor u voeren.

5. Planschade

Los van een vergoeding op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht is het mogelijk vergoeding van planschade te vragen. Degenen die schade lijden als gevolg van de vaststelling van het Rijksinpassingsplan moeten binnen vijf jaar nadat het Rijksinpassingsplan onherroepelijk is geworden een verzoek om vergoeding van planschade indienen.

Zo dienen bijvoorbeeld degenen die schade lijden als gevolg van het Rijksinpassingsplan "Randstad 380 kV-verbinding Noordring Beverwijk-Zoetermeer (Bleiswijk)" hun schade te claimen binnen vijf jaar te rekenen vanaf 5 juni 2013, oftewel vóór 5 juni 2018.

Een verzoek om planschade moet ingediend worden bij het college van B&W van de plaats waar de onroerende zaak is gelegen.

Wij kunnen een planschadeverzoek voor u opstellen en indienen.

Schema procedures

Voor het gemak hebben wij de procedures die hierboven zijn beschreven hieronder schematisch voor u weergegeven.

Procedure	Besluit	Wat kunt u doen?
1. <u>Rijksinpassingsplan</u>	- Ontwerpbesluit Ministers ELI en I&M - Besluit Ministers ELI en I&M	→ zienswijze bij Minister ELI → beroepschrift bij de ABRvS
2. <u>Diverse vergunningen</u>	- Ontwerpbesluiten - Besluiten	→ zienswijze → beroepschrift bij ABRvS (+ verzoek om voorlopige voorziening bij de Voorzitter van de ABRvS)
3. <u>Gedoogplicht</u> (indien de belangen van de belanghebbende niet redelijkerwijs onteigening vorderen)	- Terinzagelegging beschrijving van het werk en kennisgeving door de Burgemeester aan rechthebbenden ex art. 2, lid 1 t/m 3 Bp - Oplegging gedoogplicht door Minister van I&M (ex art.1 Bp) + Minister van I&M kan de gedoogplicht uitvoerbaar bij voorraad verklaren (ex art. 4, lid 6 Bp)	→ bezwaar indienen tijdens een zitting (ex art. 2, lid 4 Bp) → bezwaarschrift bij Minister van I&M (+ verzoek om voorlopige voorziening bij rechtbank, sector bestuursrecht) → verzoekschrift bij Hof ex art. 4, lid 1 Bp (+ verzoek om voorlopige voorziening bij Hof, sector civiel)
of		
<u>Onteigening</u>	- Ontwerp-onteigeningsbesluit - Besluit Kroon - Dagvaarding	→ zienswijze bij Minister van I&M (geen beroepsmogelijkheid) → verweer voeren bij de rechtbank, sector civiel
4. <u>Schadevergoeding</u>		→ Dagvaarding indienen bij rechtbank, sector kanton (ex art. 14, lid 1 Bp)
5. <u>Planschade</u>	- Beslissing op verzoek - Beslissing op bezwaar - Uitspraak rechtbank	→ Verzoekschrift o.g.v. art. 6.1 Wet ruimtelijke ordening (hierna: " Wro ") indienen bij het college van B&W → bezwaarprocedure bij het college van B&W → beroepschrift bij rechtbank, sector bestuursrecht → hoger beroep bij ABRvS

Vragen?

Wilt u meer weten over een van de bovenstaande onderwerpen, neemt u dan contact op met een van ons.

Arjan van Delden

Marije van Amersfoort

Guy Seelen